

ZGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 35.

V Četrtik 29. velkiga Serpana.

1850.

Nektere besede do ljubih Slovencev.

Od 22. t. m. do današnjiga dne je imela Ljubljana veliko srečo, prenočevati precastitiga gospoda Dr. Knobleherja, vesoljniga namestnika v srednji Afriki. Kakih pet dni bodo po Dolenskim hodili, svoje znance, perjatle, sorodovince in ljube starše obiskat ter za vselej od njih slovo vzet, ker mislijo v Afriki svoje življenje končati. Potem se bodo zopet v Ljubljano vernili in tukej se nekaj časa ostali ter v duhovščnici prebivali. Potlej se bodo pa na Dunaj in čez Rim nazaj v Afriko podali. — Kdor je tolikanj srečin, tega gospoda, ki je še le 31 let star, poslušati, mora spoznati, de so ure, per njem preživljene, med nar veseliji šteti, ki jih je bil kdej preživel. In kdo bi ga tudi z veseljem ne poslušal, s toliko perjetnostjo perpovedovati od krajev in ljudi, per kterih, kar se ve, dozdej še noben Evropeje ni bil! Veliko bi se že tukej od ondotnih zamorcev ljubim bravam povedalo, ko bi posebne bukvice na svitlo ne persle, v kterih bo vse to popisano: toraj svoje bravce in vse Slovence že naprej povabimo, imenovane bukvice si tolikanj bolj omisliti, ker bo denar, ki se bo zanje dobil, precastitimu gospodu v prid usmiljenja vrednih zamorcev podelil. Tudi „Zgodnja Danica“ vsak dar v ta namen podeljen rada sprejme, kakor je že vlani od radodarnih Krajncov in družih Slovencev lepe darove za Afriko sprejela, za ktere se precastiti gospod oznanovavec svete vere iz dna svojiga blaziga serca v imenu nesrečnih zamorcev vsim, ki so se tega dobriga dela vdeležili, zahvali. Če si še enkrat v spomin pokličemo besede, ki so jih vse časti vredni, za Boga in bližnjiga goreci gospod vlani iz Afrike pisali: „Ali je morebit moja draga domovina, ljuba krajnska dežela, od božje previdnosti v to zvoljena, veliko Evropo spodbuditi, pot za razširjenje svete vere v srednji Afriki perpraviti, sužnost, ki je človeštvu v sramoto, zatreči, in svetlo zarjo kersanske omike in kersanskiga življenja namesto tolikanj sto let terpeče tamote malikovanja in srovosti vpeljati? — Nezapodljiva je božja previdnost!“ — če pomislimo te besede, ali nam ni, kakor de bi se nam reklo:

Pertergaj si per obleki, obedovanji ali per dražih rečeh vsak teden vsaj en krajcar in daruj ga iz ljubezni do Jezusa Kristusa, ki je tudi za revne zamorce svojo rešnjo kri prelil. Lej! tvoje telo bo že v zemlji strolnelo: tvoje dobre dela pa bodo zelenele in cvetele in stoterin sad rodile!

Nekaj od vlade papeževe dežele.

(Konec.)

(Slavni Montalembert je vlani v enim svojih izverstnih govorov v francoskim derzavnim zboru iz statistike rimske derzave posnel, de je per vsih sodnih, denarstvenih in derzavskih vradah le 109 duhovnov, 5059 pa svetovnih oseb v službi bilo. Na to po tem dalje pristavi: „Ali hočete zdaj, de bi se papež tudi za nar visji službe s svetovnimi osebami obdal? Po tem takim bi pa tudi terjali, de bi papež sam svetoven postal! Ravno s toliko pravico bi smeli od ruskiga cara, kteri bistveno vojaško derzavo vlada, terjati: naj bi vladanje pravdosrednikom v roke dal. On je imel generala pešniga polka za ministra denarstva, in njegovo denarstvo zavolj tega ni bilo v slabim stanu.“)

„Drugi vgovor zoper duhovsko vlado papeževe derzave je ta: „Vse vpije zoper papeževo vlado, in prekucija je ravno zavolj toliko pomankljejev in nedostojnost te vlade vstala“. Pa vsak ve, de se mora razloček storiti med vpitjem in med vzroki in pravičnostjo vpitja. Današnje dni ljudje čez vse vlade vpijejo in čez mnogo drugih reči, ki vender biti morajo in tudi bojo. Vpitje zoper papeževo vlado samo na sebi še ne dokaze, de je vlada za nič, ampak le, de je na Rimskim veliko nezadovoljnih. Ali se homo pa morebit zavzeli, de stevilo nezadovoljnih današnje dni vedno narasa, ko vsak govori, piše in tiska, kar mu je drago, in se že noben prederzniti ne sme, med svobodomiselne se šteti, kdor vsiga, kar vlade store, ne graja? Ravno to zlobno perzadetje pa, vse grajati, je krivo, de se je derzavno poslopje Evrope že skorej na šibre razdrobilo, in ti grajavci niso nič noviga in boljšiga na stanovitnih podlogah sozidati zamogli!“

„De bomo pa zgorej opomnjeno vpitje in njegovo vrednost bolj spoznali, je dela vredno, de tiste vpitneže v papeževi državi nekoliko pregledamo. Kdo so tedaj ti vpitneži? Med njimi bomo našli veliko obožanih in siromaških žlahtnikov, ktere sebična želja napolnuje, na državne stroške svoje družine preživeti; našli bomo veliko pravdosrednikov brez pravi, zdraviteljev brez bolnikov, učiteljev brez učencov, ti vsi — se ve, de iz goliga domoljuba — zoper dozdano slabo vlado kriče, in domovini svojo pripravnost in svoje učenosti ponujajo, kterih pa dozda še noben ni veliko obrajtal; našli bomo med unimi vpitneži tudi veliko tako imenovanih malih državljanov (des petits bourgeois), kteri od samosvojne ljubezni oslepljeni, in od prevzetnosti in tiste učenosti, ktere se vsako jutro na novo iz svobodomiselnih časnikov nalezejo, napihnjani se zlo voderujejo in čudijo, kako de državna mašina še vendar brez njih pomoči svoje kolesa vertiti, in navadne opravke opravljati zamore“.

„Pravi vzrok prekucije na Rimskim tedaj ne leži v papeževi svetni oblasti kakor taki, ampak v neki drugi okolisini, na ktero pa noben ne misli ali pa misliti noče, namreč v preveliki perzanesljivosti in mehkosti papeževe vlade. Tega pohujšljiviga in pogubljiviga ravnanja so se pa že poprej mnoge druge evropejske vlade vkrivile, ktere so ali od slepote vdarjene, ali pa same od prekucije okužene bile. Drugi vzrok rimske prekucije pa leži v državnih razmerah Italije, ktere poravnati pa papezevo moč preseže. Dokler se pa na Laško ne bo stanoviten mir in red povernil, tako dolgo bo tudi rimska država — naj bi papež tudi narboljši vlado vpeljal — središe in ognjiše nekterih prekucijskih perzadetij ostala, kterih angleška vlada ne bo nehala podkurjati in podpihovati, dokler se bo v svojim sedanjim obupljivim stanu znašla. Temeljito in dognano razrešenje rimskih zmešnjav se tedaj ne sme pričakovati pred vesoljnim prerobenjem v evropejskih državovladnih načelih in pred popolnim zadušenjem prekucije, kjerkoli in v kterikoli obliki se pokaže! De se pa to le po neznanih in velikih dogodbah zgodilo bo, in de te v rokah večne previdnosti božje leže, ve vsak kristjan; in de so naši časi za take čudapolne dogodbe in prevrate že tudi res godni, ve tudi vsaki, kdor človeštvo, njegovo zgodovino in sedanji (posebno evropini) stan pozna“.

Narodovnost.

(Po kersansko prevdarjena.)

Narodovnost je kaj pogosta beseda naših časov. Od nje se govori na državnih zborih in v priprostih gostivnicah, zanjo se poganjajo učeni v bukvah in časnikih, in so se bojevali narodi v kervavih bitvah; nekteri jo hvalijo in povzdigujejo kot pridobitev sedajnosti; drugi jo černijo in ji pripisujejo vse nesreče, ktere so nas pretečeni dve leti zadele, de tako od mnogiga vpitja in šundra več ne vemo, per čim de smo. Ni nam tedaj zameriti, če se tudi mi oglasimo in vprašanje stavimo: Kaj je narodovnost?

Preden pa njeni pomen razložimo, je opomniti, de je tudi ona spremenljiva in se spreobrača po časih, krajih, večji ali manjši omiki in še drugih okoljsinah naroda; tako se razloči naša sedanja narodovnost v mnogih rečeh od nekdanje, ktera je

našimu narodu v predkersanskih časih lastna bila; popolnoma čiste in ptujšine proste narodovnosti tudi za kitajskim ozidjem ne najdeš. Z oziram na naše čase je narodovnost pač zapopadek vsih sedanjih narodovih lastnost in posebnost, kterim enake in podobne se sicer po samim tudi per drugih narodih najdejo, vse skup pa le enimu narodu perpisujejo, ali z drugo besedo: narodovnost je vse to, kar je v narodu, narodovnost, narodnost (natio, nationalitas). Vanjo spadajo: Vera, rod, jezik, zgodovina, šege in navade (nošnja, igre itd.), in iz tih vsih izvirajoče in od drugih narodov razločno posebno misljenje in ravnanje (omika) naroda. Kakor je pa domovina telesna, ravno tako je narodovnost dušna dedšina, ktero so nam naši spredniki zapustili, in kakor je una celimu narodu edina pogoja njegove časne (materialne) sreče, ravno tako je poslednja edini pot do vesoljne in čedalje viši narodove omike in dušne kreposti. Če tedaj po pravici svojo domovino ljubimo, nam ne more nihče zameriti, če tudi svoje narodovnosti v nemar ne pušamo.

Narodovnost pa ne obstoji samo v rodu in njegovih pridevkih, kar bi se moglo rodovnost imenovati, ampak tudi v veri; po nji so se ravnale in se ravnajo večdel vse misli, želje in dela narodov. Marsikteri bo pa rekel: Vera je nad narodovnostjo, in to ima prav, če meni vero samo na sebi, ktera se po narodih, krajih in časih ne more spreminjati; ker je resnica povsod in vselej le ravno tista; zato se v tim pomenu govori le od ene, svete, katoliške, apostolske cerkve. De bo pa vera delovna, mora v narod stopiti in postane podlaga narodoviga misljenja in obnašanja in del njegove narodovnosti. Če pa vera narodova postane, ne neha zato vesoljna biti, ker se ona ravno po narodih povzigne do vesoljnosti (Mat. 28, 18.) V resnici, če je vera ptujka, kaj zamore se narodovo imenovano biti? Če njo raztergamo, ali ne razpade narod v dve nasprotni polovici? Ali če ločimo vero od narodovnosti, kaj se še znajde v poslednji, kar bi naše nespremenljive ljubezni in našiga truda vredno bilo? Ali narodove šege in navade? Te so včasih nepomenljive, smešne, pohujšljive in škodljive. Ali narodova nošnja? Res ta je vse hvale vredna, ker zapeljivost in zapravljivost v obleki kej močno zavera, pa ona je le nekeje zunanjiga; lupina še ni jedro. Ali rod? De smo Nemei ali Slovani, ni naše delo in ne zasluži ne hvaljeno, ne grajano biti. Morebiti zgodovina? Kar se v nji lepiga in žlahtniga znajde, večdelj v veri svoje nagibe ima. Ali voder jezik? Pa jezik je le sredstvo in dobi svojo važnost le z oziram na svojo zveršeno omiko, ktera je pa zopet z vero tako tesno zvezana, de se brez nje clo misliti ne da. Poglavitni del narodovnosti je in ostane vera; drugi posamezni deli narodovnosti so le sredstva, ktere se le po veri in z vero svojo pravo ceno dobe. Vera je tedaj tisti dragi biser, za kteriga, ko je narod zanj zvedil, je zapustil malike, šel in si ga pridobil v svojo last; je kvas, kteri s svojim blagim in prijetnim duham celi narod spreha; je luč, ktera mu sveti na potu njegove omike; in sol, ki ga varuje gnjilobe in reši časne in večne smerti.

Ljubezen narodovnosti pa ni nič drugiga kakor bolj obsirna ljubezen samiga sebe, ker se vsak posamezni po veri, rodu, jeziku itd. za en del celiga naroda spozna; zato pa krivica v tih zadevah le enimu storjena tudi druge

zaboli in razžali, in namest eniga sto nasprotnikov najde. Kolikor bolj se narodovnost žali, toliko večji je opor, in to zgolj iz tega vzroka, ker človek le težko sam sebe posabi. Kakor je pa ljubezen samiga sebe dotlej pravična, dokler Jezusove zapovedi: „Ljubi svojiga bližnjiga kakor sam sebe“ (t. j. vse, karkoli hočete, da bi vam storili ljudje, tudi vi njim storite), iz oči ne pusti, tako ostane ljubezen do narodovnosti tudi brez greha, dokler se po imenovanju zapovedi ravna. Ljubezen samiga sebe je pa nar. večim zmotam podveržena; le prenašlo zapazimo pezdilo v očeh svojiga bližnjiga, bruna pa v svojih ne vidimo; le preradi se motimo, da se škoda za narodovnost samo od ptujcov izhaja, ker je vonder škoda, ktera se v narodu počasi in na tihim napravlja, veliko nevarniši in hujsi od poprejšnje. Taka škoda perti narodovnosti, kedar se njeni poglavitni deli vera v nemar puša, pači in podkopluje, postranskim delam pa večji važnost prilastuje, kakor jim v resnici gre, in se še clo nad poglavitniga povzdigujejo. Ako je, pravi Jezus, tvoje oko temno, bo tudi tvoje telo temno, tako tudi, če je vera slaba ali kriva, poprej ali poznej cela narodovnost veliko škodo terpele. V deželah, kakor na Laškem, Španskem itd., kjer je katoliška vera ostala, so se tudi stare narodove sege in navade ohranile, kamorkoli se je pa kriva vera vrinila, tam so se po nji te cvetlice narodoviga življenja popolnoma kot po strupeni slani posušile. Od resnice teh besedi se nar. lagljeje prepričamo v Švajci. V katoliških kantonih je še zmiram staro narodovo življenje, v krivoverskih se že davno pogrešuje. Neki merzli sovražni duh se je ondodnih prebivavcov polastil in ljudje so se v pomankanji nedolžnih narodovih razveselje nar. gersim hudobijam, današnji dan pa socializmu vdali.

Rečeno poterdi tudi zgodovina vsih časov. Tako so se Gregi od Rima ločili, se opirajoči na svojo zgodovino in omiko, ali njih narodovnost je oslabela in je z domovino vred v nar. grozovitniši sužnost zašla. Njih so posnemali Nemci. Rana, ktero so s tim početjem svoji narodovnosti vsekali, še ni zaceljena, ampak še zmiram kervovi in čedalje večji prihaja. Njih raztergana domovina je živa podoba njihove dušne razdrobljenosti in toliko zaželjena edinost ostane sanje, dokler se edinost v veri ne poverne. Ravno tako je tudi francozovski nečimurnosti dopadlo, si tako imenovano galikansko cerkev osnovati, in njeni nastopek je bil punt pretekloga stoletja, kteri je na milijone ljudi pozerl. Pa tudi tistim brezbožnim prizadevanjem nekterih ljudi po Nemškem in Slovanskem se ne more boljši izid prerokovati, kteri že po veri razdeljene narodovnosti s popolnim zatertjem vere zedinili, namest da bi zmotene brate z ljubeznjivim podučanjem in prepričanjem na pot resnice zavrnili. Prišli bodo časi, in, če se ne motimo po nekterih znamenjih, so že blizo, ko se bodo narodi svojih krivih prerokov sramovali: Focii, Husi, Lutri, Kalvini in enaki ne bodo več blage, osrečivne, ampak strahopolne repaste zvezde (Jud. 13.) na obnebjih narodov, ktere so jim razpad in smert oznanovale; kakor se nekteri na Nemškem svojiga rojaka Lutra že sramujejo in ga nam Slovanam (hvala lepa!) vrivajo (Sepps Leben Christi, zv. 6, str. 600).

Od druge strani je pa tudi dognana resnica, da vera škodo terpi, če se jezik zatira, stare, nepomenljive sege brez viksi potrebe odpravljajo, lepa stara nošnja opuša, narodova omika zadržuje itd., ker se po takim ravnanju vera svojih pri-

pomočkov znebljuje in veliko težje korenine v narod poganja. K temu, da neusmiljeno zatirani irski narod tako junasko svojo vero hrani, pripomorejo gotovo tudi njegova zgodovina, jezik in lepe in nedolžne navade. Nar. lepši zgled keršanske modrosti nam dajejo katoliški spreobračevalci po celim svetu, zlasti Jezuitarji, kteri so na Paragvajskim in drugod le to na narodih obrezali, kar jim je bilo škodljiviga, vse druge narodove posebnosti pa neoskrunjene ohranili in se jih le v njihovo srečo poslužili.

Res je, da so narodovnosti po svojim izhodu od zlega (a malo), ker v grehu, poslednjič v izvirnim, svoj začetek imajo. To so tudi na Dunaji zbrani škofje izrekli. Oni so s tim na znanje dali, da je žalostna razdelitev človeškiga rodu po jezikih nastopek greha, ne pa (naš) greh; oni so nas hotli opomniti naše slabosti, različne cene jezika in človeške naklonljivosti v greh, in nas pazne storiti, da bi v skerbi za svojo narodovnost nikoli ljubezni do bližnjiga iz oči ne pustili, ker ostanemo, desitudi različni po jeziku, otroci eniga Očeta v nebesih. Tako in ne drugači so mogli nasledniki tistih govoriti, ktere je Jezus poslal narodom mir oznanovat: kdor si pa drugači njih besede tolmači, ta v resnici ne razume njih ljubeznjiviga razglasa. Kakor je pa na tim svetu vsaka kazn božja le ponovljena in poviksana milost božja, tako je tudi razdelitev jezika nam le v srečo služila: Bog je namreč v narodovnostih napuh, tej korenini vsih pregreh, močnejši meje postavil, kakor so gore in vode, ktere je v začetku vstvaril bil. Res je, da bi omika hitreje napredovala, ako bi le en sam jezik bil; pa tudi tega ne moremo tajiti, da bi se v tej in še hujsi meri tudi pregrehe po svetu širile, duh časa bi bil nar. hujsi trinog človeštva *), kteri bi ga v vednim nepokoju in trepetu deržal in ga iz zmote v zmoto, iz prekucije v prekucijo vodil, in, ako bi se celi človeški rod kakor v predpotopnih časih, ko je še en sam jezik med ljudmi bil, v greh pogreznil, kdo bi ga razun Boga še mogel rešiti? — Jezus Kristus pa je spremenil narodovnosti, ktere so posode božjiga serda bile, v posode božje milosti, ker je vanje po s. Duhu svoje zveličanske nauke vlijil in nehal je različek narodov, ker so bili po veri, poglavitnim delu narodnosti, zedinjeni. Če prvi stan človeka, ko je vse ljudi en jezik vezal, vesel imenujemo, koliko lepši, imenitniši in srečnejši je bil drugi človekov stan po Kristusu, ko je na mesto dvoumniga jezika sama božja beseda stopila in jela namest posastne sebičnosti (egoismus) nebeska ljubezenkraljevati, ktera med svojimi otroci različka ne pozna! Blagor narodu, kteri križ, to znamenje nepriemerljiviga zatajevanja in nar. viksi ljubezni, vernoljubno objame! zakaj njegov spomin bo večin, in tudi zatiran bo pravo svobodo vžival, v kteri nas je Bog rodil po Jezusu Kristusu.

Razgled po keršanskim svetu.

V Ljubljani so krivoverci pretečen teden kalvinsko-luteranski tempelj zidati začeli. Ker si bojo tudi stanovanje za učnika in solo naredili, upajo gotovo, da bo njih število sčasoma še bolj naraslo. To upanje tudi ni prazno; če se je v poprejšnjih časih kak krivo-

*) Posebno zdaj, ko so po železnicah in daljnopisih vse zadržki prostora in časa zginili.

verie v Ljubljani vselil in s katoliško nevesto oženil, tako so bili njegovi otroci katolske vere. Zdaj pa ni tako; zato se ženijo le brez obljube, otroke v katolski veri zrediti! V Pragi so to leto krivoverci katoliško cerkev sv. Klementa za 27.000 gold. kupili. — De bi sedajni krivoverci svoje zmote zato bolj razširili iskali, de bi po njih mislih ljudje gotovši svoj večni namen dosegli, ni misliti; to stori le njih sovražstvo do katolicanstva, njih terdovratno serce proti resnici. Zato jih vidimo vsaktere ljudi, krivoverce ali popolnoma neverne, za svoje sprejemati, zadosti jim je, de le katolčaniniso. Spricevanje tiga je zadosti znan Dr. Šuselka, kteriga so na Dunaji v protestanskim tempeljnu s komediantinjo Brenning oklicali in en petek poročili, ko je vonder Šuselka pravi nejevernik. Tako je tudi v Weimaru 6. t. m. luteranski nadpastor Krause v cerkvi poročil dve osebi prazkiga gledisa: nevesta je bila luteranka, ženin pa Jud.

Avstrijansko. Prečastiti, milostivi kardinal in nadškof Friderik Svarcenberg so se 8. t. m. iz Solnograda, kjer se 15 let veliki pastir bili, v Prago podali. Spremili so jih korarji in drugi duhovni v škofijsko cerkev, ktera je bila polna ljudi, tudi deželni poglavar, državski in vojaški vradniki v novo enolčni obleki so bili tam zbrani okoli nadškofa, kteri je kleče pred velikim altarjem od podškofa Siterja blagoslov s sv. rešnjim Telesam prejel. Potlej je bucanje vsih zvonov v Solnogradu množici oznanilo, de se njen ljubljeni veliki pastir proč pelje. Po ulicah prijema ona od njega še blagoslov; mestnjani so ga v 60 vozeh noter do Strassvalhna spremili. 15. t. m. so bili prečastiti kardinal v Pražko nadškofijo tako slovesno vpeljani, de je grof Leo Thun, minister bogočastja, sam spoznal, de se nobenkrat tako lepe in ginljive slovesnosti ni vidil. — Dopis iz Monaka pove, de bi utegnil ondotni stolni prost Dr. Janez Jožef Ignaci Doellinger (rojen 1. 1799) naslednik kneza Svarcenberga v Solnogradu izvoljen biti, kar more vsakiga, ki katoliško cerkev ljubi, z veseljem navdati. Doellinger je ena nar svitlejših zvezd nanebu katolicanstva na Nemškim. Njegova bogoslovna učenost, ki jo v mnogih na svetlo danih bukvah in kakor vseučeljski učenik v Monaku razodeva, in njegova zgovornost in serčnost, s ktero se je on za katoliško cerkev zoper njene protivnike, t. j. Lola-ministre v Monaku, protestanske in brezbožne poslance v Monaku in v Frankobrodu v l. 1847—1850 vlekel, nas opomni na enako početje sv. Avgustina, Atanazja itd. zoper takratne krivo- in nejeverce. De je pa tudi v Avstriitacih mož potreba, kdo more tajiti? Kar onikani ljudje dan današnji berejo, so vecidel le časniki; ti pa skoraj enoglasno katoliško vero zaničujejo in sramotijo, kar ni čuda, ker jih sploh le krivoverci, judje in nejeverniki vredujejo. To velja zlasti od časnikov „Wanderer“, „Ostdeutsche Post“, „Schnellpost“, „Humorist“, „Presse“, „Insbrucker Zeitung“ in veliko družih zlasti Dunajskih listov. Listi pa, ki se za katoliško cerkev poganjajo, kakor: „Friedenszeitung“, „Oesterr. Correspondent“, „Deutsche Volkshalle“, „Oesterr. Volksfreund“ so vecini Avstrijancov neznani! Vojaško poveljstvo v Pragi je sicer ondotnim vrednistvam hudo zažugelo, ako bojo s svojimi iztisi keršansko vero in sramožljivost še dalje podkopovali; še bolj potrebno bi bilo to na Dunaji, ali zgodilo se še ni. De bi pa na Dunaji veliki katoliško-politiski list izhajal. — Welden ni dovolil! tudi udam katolske družbe tam zbora obhajati ni dopušeno zavoljo stanu vojaške obsede. — Z ministerialnim dopisam je na Tirolskim „Insbrucker Zeitung“ vradajam itd. perporočena. Ravno ta Insbruckerca pa, ktero je bil znani

obrekovavec in opravljiвец od Boga tako posebno poljubljenih divie Anc Moerl in Dominike Lacari, zdravilski dohtar Ennemoser namreč, vredovati perčel, je polna Volteroviga zasmehovanja in strupeniga obrekovanja vsiga, kar je katolčanam drago! — Ravno pa slišimo, de bodo podučivne in izredivne naprave hvale vredni časnik „Deutsche Volkshalle“ zastonj dobivale, kar je vladii v posebno čast in bo gotovo tudi le njé v prid! —

Bavarsko. Do l. 1846 sta učila na Monaškim vseučeljsi zgodovine slavna učenika Höfler in Sepp; ker sta pa po duhu katoliške cerkve učila, sta službe zgubila in nju naslednik je Dr. Soeltl. Ta je zgodovinske bukve pod naslovam: „Die Wittelsbacher mit ihren Zeitgenossen“ na svetlo dal, in bavarsko ministerstvo bogočastja je te bukve mladosti perporočati in, kolikor je mogoče, jih prav obilno med ljudi raznesti zapovedalo. Ali kakšne so te bukve. Vse, kar je katoliško, zasmehuje Soeltl, hvale in povzdiguje Lutera in njegovo satansko derhal, kolikor more, zabavlja čez sv. tridentinski zbor, perporoča se od Rima ločiti *). Ulrika Hutten, tiga gerdiga nesramneža, kteri je toliko tavžent duš s svojimi umazanimi bukvami in sultanskim življenjem ob nedolžnost in sv. vero perpravil, hvale Soeltl kakor nar večiga svetnika! O hči Sion jokaj, prejokuj!

Turin. V časniku „Armonia“ se bere: „Santa Rosa je malo časa pred smertjo spoznal, de hoče v sveti katoliški cerkvi umreti in torej svoje misli sodbi cerkve in njeniga vidniga poglavarja, Kristusoviga namestnika, papeža, podvreči“.

— Ravno ta časnik perpoveduje 20. mal. serpana to pergodbo: „V saboto okoli petih popoldan je šel blizo 50 let star mož iz Roccavione na terg ter je tam vpričo več ljudi prav gerdo govoril čez cerkvene zapovedi, ktere zapovedujejo ob petkih in sabotah mesnih jedi se zderžati (na Laškim ni pervoljeno, ob sabotah mesa jesti). Ker se je z zaničevanjem teh zapoved bahal, je začel tudi res meso jesti; eni so se mu posmehovali, eni so bili žalostni zavoljo očitniga pohujšanja ter so preč šli. Ta terdovratni hudobnež je pa hotel svojo hudobijo še očitniši pokazati; zato je na drevo zlezal, ki je bilo v sredi terga. Pa komaj je bil na drevo peršel, je že hotel meso v usta vtakniti, kar, kakor od nevidne roke vdarjen, s tako močjo na tla pade, de je počil in de so njegove čeve na vse kraje odletele; v nesrečnim pa ni bilo nobeniga znamenja življenja. In vunder je bilo drevo nizko, in per samim padu, tudi z nar veči višave, se navadno kaj taciaga ne zgodi. Smrad je bil pa kmalo po tem tak, de so se ne samo pričujoči, ampak tudi bližnji prebivavci silno pertoževali.“

Jeruzalem. Ene dni pred veliko nočjo sta se dva, in štiri dni po veliki noči še dva Angleza, kterih eden je krivoversk učenik bil, v katoliško cerkev vernila. Ob ravno tem času je katoliška cerkev tudi 20 Gregov in Koptov sprejela. En Jud iz Angleškiga in dva druga Juda iz Estrajha se pa za zakrament svetiga kersta v ondotni učilnici perpravljata.

Krajnsko poglavarstvo je faro v Mošnjah čast. gosp. Andreju Potočniku, fajmostru v Selcah, podelhlo. —

*) Tudi Kleinmayerjevo bukviše perporoča v „Laibacher Zeitung“ od 17. t. m. take zapeljive bukve z imenam „Trennung von Rom“.